

létszám miatt – nem volnának hatékonyak. De az is fontos, hogy a sokszor regionálisan meghatározó szerepet játszó nagy intézményeknek sem szabad bezárkózniuk: a nagyok szintjén is szükség van folyamatos tapasztalat- és ha kell – diákcserékre. A hazai egyetemeknek (a legnagyobbaknak is!) fel kell ismerniük, hogy a második bolognai ciklustól („M” szint) kezdődően a leghatékosabb diákok esetében már nem egymással, hanem a legjobb európai egyetemekkel kell versenyezniük.

A délutáni program félórás miniszterelnöki köszöntővel indult. Ennek lényege rímelt a délelőtt kirajzolódó képre: legyenek jó intézményi és szakmai stratégiák, konkrét tervek a felsőoktatási tehetséggondozásra, és lesz hozzá állami/uniós forrás is.

Ezután a munka három szekcióban (élő, illetve élettelen természettudományok, társadalomtudományok) folyt. A szakági viták jól mutatták, hogy még valóban csak a problé-

mák pontos megfogalmazási stádiumában vagyunk. Azért itt is felszínre került több új tartós értékű szempont, amit a szekciók moderátorai (*Ligeti Erzsébet, Horváth Ákos, Váradí Balázs*) a rövid plenáris összegzésben mutattak be.

A zárzóban *Fazekas Marianna* rámutatott, hogy a jó kezdet nyomán szükség van a folyamatos, minden érintett szervezet által segített műhelymunkára és időről időre egy-egy összegző műhelykonferenciára. Az első összegzés őszre várható. Az ELTE-n a staféta elindult, a felsőoktatási tehetség-konferenciasorozat megkezdődött. A konferencia vetített képei és rövid szöveges összefoglalói a <http://www.elte.hu/hirek/konferenciak> honlapon megkereshetők.

Weiszburg Tamás

PhD, az OTDT alelnöke, Eötvös Loránd
Tudományegyetem Ásványtani Tanszék
weiszburg@ludens.elte.hu

KERPEL-FRONIUS ÖDÖN TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM

A SEMMELWEIS EGYETEMEN

A Semmelweis Egyetem Szenátusa az egyetem tehetséges hallgatóinak felkutatására és folyamatos gondozására a szorosan vett egyetemi tanulmányok előtt, alatt és után 2007-ben az egyetem korábbi professzoráról, Kerpel-Fronius Ödönről (1906–1984) elnevezett tehetséggondozó programot hozott létre. A tehetséggondozó program elsődleges célja, hogy az egyetemre érkező, illetve itt tanuló tehetséges diákokra felfigyeljen, és kiemelten kezelje őket. A programba alapvetően formális kritériumok (tanulmányi átlag, elért eredmények) alapján kerülnek be az egyetemi

hallgatók és a doktoranduszok. A pályázat alapján a programot irányító Tehetséggondozó Tanács a formális kritériumok szerint alakítja ki az egyetem kiválósági listáját. A kiválósági listára felkerült hallgatók különböző kedvezményekben és segítségben részesülnek. Ezek egyikeként az egyetem e diákok által történő többletórák felvétele esetén többletkreditjeik költségeit magára vállalja. A kiválósági listáról a Kerpel-Fronius Ödön tehetséggondozó programba a diákok személyes felvételi beszélgetés után kerülnek be. A beszélgetésen a felvételi bizottság a listán szereplő diákok motivációját, hosszú távú elkötelezettségét méri fel. A diákok a tehetséggondozó programba kerüléssel elsősorban kiemelt szakmai irányítást, valamint az egyetem és a szponzorok által biztosított ösztöndíj-lehetőségeket kapnak.

A Kerpel-Fronius Ödön program 2008-tól kiterjed arra a tizennégy középiskolára, amelyekből hosszú évek óta az egyetem legjobb hallgatói érkeznek. A partneriskolákkal az egyetem szervezett kapcsolatot épít ki. Ennek keretében az egyetem mozgósítja legkiválóbb oktatóit és kutatóit, hogy e középiskolákban figyelemfelkeltő, tudományterületüket és az egyetemet népszerűsítő előadásokat tartsanak. A kiválasztott középiskolákat az egyetem folyamatos információkkal látja el (egyetemi újságok, weboldalak összekapcsolása, érdeklődő kiváló középiskolás diákok azonosítása, tanáraik segítése, számukra rendszeres elektronikus hírlevelek küldése) és számukra speciális nyitott napokat tart.

A Kerpel-Fronius Ödön tehetséggondozó programban részt vevő hallgatók számára az egyetem Tehetséggondozó Tanácsa mentort biztosít. A mentor a hallgatónak nemcsak a szűken vett szakmai előrehaladását segíti, hanem általános emberi fejlődését is figyelemmel kíséri. Jelenleg 49 hallgató vesz részt a programban, az egyetem különböző karairól (ÁOK, FOK, GYOK, ETK, Doktori iskola). Az egyik PhD-hallgatóval és mentorával beszélgettünk az eddigi tapasztalatokról.

A Transzplantációs és Sebészeti Klinikáról dr. Langer Róbert egyetemi adjunktus, a Tehetségtanács tagjaként mentori feladatokat is vállalt a Kerpel-programba felvett hallgatók részére. Miért tartja szükségesnek a tehetségekre való kiemelt odafigyelést?

A tehetséggondozás programját nagyon fontosnak tartom, mivel az egyetem ontja a kiváló képességekkel rendelkező medikusokat, akik közül igen sokan külföldre távoznak, ahelyett, hogy itthon hasznosítanák tudásukat, amire az állam nem kis pénzért áldozott. Ha érzik a törődést, odafigyelést, még az itt-

honi nehéz körülmények közé is, de szívesen jönnek haza, ha tárt karokkal várják őket, és érzik, hogy valóban nagy szükség van a szak tudásukra.

A Kerpel-Fronius tehetséggondozó program, „intézményes ügyét” Önön kívül kik karolták fel, illetve indították el a Semmelweis Egyetemen?

A program kidolgozásában, elindításában olyan prominens személyiségek is részt vettek, mint Sótónyi Péter professzor úr, rector emeritus, aki egyúttal a Tehetségtanács élén az elnöki posztot tölti be. A tehetségprogram titkáráként, mozgatórugójaként működő Csermely Péter professzor, aki már korábban a tehetséges középiskolásokkal is foglalkozott, és jelenleg a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnökeként is funkcionál. Valamint dr. Szabó Attila egyetemi adjunktus az I. sz. Gyermek-klinikáról, és így tovább. Valamennyien a Tehetségtanács tagjaként egyúttal mentori feladatokat is ellátnak. Végül, de messze nem utolsósorban, a program elindításában Tullassy Tivadar rektor úr személyes támogatása perdöntő volt.

Mint mentor, milyen tapasztalatokkal gazdagodott, miben lehet segíteni a tehetségeket?

Ezek a fiatalok mind igen okos, tehetséges, sokoldalú személyiségek. A mentor feladata nem a szakmai előremenetel segítése, erre van a témavezető, illetve az adott intézmény, ahol a tudományos munkát végzi a hallgató. Sokkal inkább egy személyes kapcsolatról van szó, melyben a szakmát csak indirekt módon érintő problémákat, nehézségeket lehet feltárni, megbeszélni, és olyan dolgokra hívni fel a figyelmet, melyek a személyiség formálásában vannak segítségre. Itt a mentor tapaszt-

talata, jó tanácsai azok a fontos komponensek, melyek a mentorált segítségével lehetnek.

A Kerpel-Fronius tehetséggondozó program egyik résztvevője, Langer Róbert egyik mentoráltja Fröhlich Georgina sugárfizikus PhD-hallgató, aki az ELTE TTK fizika és csillagász szakán végzett, a Kar Kiváló Hallgatója Díj és a Köztársasági Ösztöndíj birtokosa. Legutóbb egy bostoni konferencián tett szert egy újabb megtisztelő kitüntetésre. Milyen díjjal lettél gazdagabb?

Igazán meglepett ez a díj, nem számítottam rá, mivel nagyon kevés európai kap ilyen elismerést az Államokban szervezett konferenciákon, főleg, ha fizikus, így igen nagy megtiszteltetés volt számomra. A bostoni díjadást megelőzte a bécsi Allgemeines Krankenhausban tett egy hónapos szakmai gyakorlat alatt végzett munkám, amelynek gyümölcse lett ez az emléklap, pénzjutalommal egybekötve, amelynek köszönhetően eljuthattam Bostonba, a World Congress of Brachytherapyra, és bemutathattam eredményeimet a nemzetközi közönségnek. De az előadásom után a brachyterápia „nagyasszonyaként” ismert Christine Haie-Meder és a szakma egyéb kiválóságainak személyes gratulációja jelentette az igazi élményt számomra.

Tehát a kutatási területed a sugárfizikán belül a brachyterápia lett, a bécsi egyetemen milyen további ismereteket sajátítottál el?

A brachyterápia egyik fellegvára Bécs, és egy olyan új technikák is, amit Magyarországon még nem sikerült bevezetni (intenzitásmódulált sugárterápia), de benne van a PhD kutatási tervemben. Ott tetszőleges témát választhattam, s mivel maximalista vagyok, mindkettőt választottam, és összehasonlítottam őket.

Fröhlich Georgina, a Semmelweis Egyetem Kerpel-Fronius Ödön tehetséggondozó programjának doktorandusza, a bostoni World Congress of Brachytherapy díjazottja bécsi témavezetőjével és egy kitüntetett társával

Nem könnyű a tehetségek élete, azt tudjuk... Az első körben kerültél a programba, milyen mértékben sikerült a programmal szembeni elvárásoknak megfelelni, kaptál-e konkrét segítséget valamiben?

Igen, a program nyújtotta segítségadás, kapcsolatteremtés lehetőségét hamar megtapasztaltam a saját bőrömről, konkrétan egy biostatistika-tanfolyam megszervezése és megtartása során adódott akadályok elhárításában kaptam igen sok támogatást, így a program első nagy rendezvényét sikerrel vihettem végig. A programba bekerült hallgatókból pedig egy különleges közösség alakult, melynek én is részese lehetek. Mi, „kerpelesek” sokat járunk tudományos előadásokra, kiállításokra, színházba, koncertekre, filmklubba, és hálásak vagyunk a „Programnak”, hogy összehozott ennyi hasonló gondolkodású fiatalt. Meg kell említenem még a külföldi hallgatókkal való közös kirándulásokat is, melyeket egyik lelkes kerpeles társam szervez, és ami olyan hihetetlen nagy érdeklődést váltott ki, hogy jó eséllyel hagyománnyá fog válni.

Gina, tehát több ízben bizonyítottad a tudományal szembeni fanatikus elkötelezettséged, mindezek mellett hogyan tudsz időt szakítani szabadidős tevékenységekre is, mint a kamarazenélés, illetve a triatlon, a hosszútávfutás?

A kutatás, elméleti munka során rengeteg energia gyülemlik fel, melyet a sporttal kiválóan le lehet vezetni, emellett nagyobb önis-

meretre tehetünk szert általa, így másokat is jobban megismerhetünk. A művészetekben való elmélyülés pedig a legnagyobbszűbb pszichoterápia, tehát tulajdonképpen mindkettőre szükségünk van!

Szluka Beáta

koordinátor

(Semmelweis Egyetem Kerpel-Fronius Ödön
tehetséggondozó program)
tehetsegpont@freemail.hu

TEHETSÉGGONDOZÁS A TAKTAHARKÁNYI APÁCZAI CSERE JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

Taktaharkány Borsod-Abaúj-Zemplén megye Miskolctól 30 km-re, a Takta-közben fekvő települése, a lakosság száma 4082 fő, közművesítése megoldott, intézményrendszerre szerteágazó. A nagyközség életében meghatározó szerep jut az általános iskolának. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Az iskolában mindig nagy hangsúlyt fektetettünk a tehetséggondozásra. A 2001/2002-es tanévben megfogalmazódott az igény a tantestületben, hogy lehetőleg ne vesszen el a tehetség az iskola falai között, ezért gondoljuk át a tehetséggondozás rendszerét. Ezt az elképzelést a település önkormányzata támogatja, és a mai napig fontos feladatának tekinti. A tehetségek kibontakoztatásában meghatározó szerepük van a pedagógusoknak. Feladatunk, hogy fejlesszük a tanulók személyiségét, kibontakoztassuk egyéni képességeit, és megfelelő motiválással elérjük azt, hogy minél kreatívabbak legyenek. A tapasztalatcserek és a nevelők elméleti felkészítése után

kezdtük meg a komplex program kidolgozását a Debreceni Egyetem Pedagógiai Pszichológiai Tanszékével együttműködve, dr. Balogh László irányításával.

Az intézményünk tehetséggondozó programjának célja: az iskolába járó tanulók egyéni adottságainak, képességeinek felderítése, intellektuális képességeik minél magasabb szintre juttatása, a tehetségkibontakoztathoz szükséges személyiségfejlesztés. A pedagógiai célt két fő szempont segítségével igyekszünk megvalósítani: a tanulók megfelelő külső és belső motiválása, reális önértékelés kialakítása, egyéni differenciálás, új módszerek alkalmazása az oktatásban.

Minden 4. évfolyamos tanulót szűrünk májusban. Az 5. évfolyamon induló programba a pszichológiai vizsgálatok eredményeit, az osztályfőnökök, szaktanárok véleményét is figyelembe véve válogatjuk be a diákokat. A tehetségfejlesztés egy hosszú folyamat, így alapvetően az 5-6. évfolyamban keressük ezeket a gyerekeket, és a 7-8. évfolyamon már teljesen az egyénre szabott, differenciált fejlesztő munkára van szükség a számukra legmegfelelőbb területen. A diákok régi osztályközösségükben maradnak, de ezen belül biztosítjuk néhány tantárgy (matematika, magyar) képesség szerinti csoportbontásban való oktatását, valamint differenciált egyéni és csoportfoglalkozásokkal segítjük eredményes-